

„Dvēseļu putenis” vētra Latvijā

Darbs ar tekstu uz atzīmi

Tu esi noskatījies filmu „Dvēseļu putenis”. Izlasi anotāciju, lai atsauktu atmiņā filmā tēlotos notikumus!

Anotācija*

Vēsturiska kara drāma pēc strēlnieka Aleksandra Grīna romāna motīviem ved 100 gadus senā pagātnē. Sešpadsmitgadīgais Artūrs dodas strēlniekos un kopā ar draugiem cīnās par brīvību – pat tad, kad neviens nezina, kurā pusē tā meklējama. Saviļņojošais stāsts ļauj skatītājam pieaugt kopā ar Artūru un jaundibināto Latvijas valsti, vērojot dzīvi ierakumos zēna acīm, pašizliedzīgi stājoties pretī ienaidniekam, meklējot īstu mīlestību un mācoties novērtēt brīvības cenu.

Režisors: Dzintars Dreiberģs

Lomās: Oto Brantevics, Mārtiņš Vilsons, Rēzija Kalniņa, Raimonds Celms, Jēkabs Reinis, Renārs Zeltiņš, Vilis Daudziņš, Ieva Florence, Gatis Gāga, Grēta Trušiņa

*Anotācija - īss (grāmatas, sacerējuma, filmas) raksturojums (dažkārt ar novērtējumu).

→ Izlasi interviju ar „Dvēseļu putenis” galvenās lomas atveidotāju Oto Brantevicu (filmā Artūrs Vanags) un veic uzdevumus! (Intervija šeit: <https://www.santa.lv/raksts/ieva/intervijas/galvenais-varonis-arturs-no-dveselu-putena-oto-brantevics-filma-visu-izdzivoju-pa-istam-30752/> ; klasē papīra formātā.)

1.uzdevums. Izskaidro intervijas virsraksta būtību un komentē tā iedarbīgumu!

2.uzdevums. Uzraksti trešā jautājuma atbildes galveno domu! Kāda būtu tava atbilde (izvērsta)?

Galvenā doma - _____

2 p.

Tava atbilde - _____

3 p.

3. uzdevums. Nosauc trīs faktus, kurus min Oto, filmējoties kara ainās! Komentē, kurš fakts tev šķiet pats nozīmīgākais, kāpēc?

1) _____

2) _____

3) _____

Komentārs - _____

4 p.

4. uzdevums. Izskaidro intervijā minēto frazeoloģismu nozīmi! Komentē, kādā kontekstā tie minēti tekstā!

zvaigžņu slimība – _____

Komentārs - _____

nocelt no trases – _____

Komentārs - _____

4 p.

5. uzdevums. Izsaki savu viedokli par Oto Brantevica teikto: „*Es Latviju izjūtu caur sevi. Latvija – tas esmu es. Un mēs visi. Tas, cik labu es gribu Latviju, atkarīgs tikai no manis, un man nav tiesību sūdzēties, ja sēžu dīvēnā un neko nedaru.*” (70-90 v.)

9 p. – saturs, teksta uzbūve, apjoms, pareizrakstība

9 p.

Vērtēšanas tabula

balle	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
punkti	1-2	3-4	5-6	7-9	10-12	13-15	16-18	19-20	21-22	23-24

Radošais uzdevums

Ko es jaunu uzzināju par literāro latviešu valodu un tās paveidiem – dialektiem?

(Apjoms: 70-90 v.)

1.teksts

Skaisti rudenīgā 22. oktobra rītā 1Ap un 1 In mācību grupu audzēkņi kopā devās izbaudīt un gūt jaunus iespaidus un zināšanas, ko sniedz Rīgas plašumi. Mūsu mērķis – ekskursija par valsts pārvaldi un varu pa šaurajām Vecrīgas ielām un Latvijas Nacionālās bibliotēkas iekarošana. Ekskursijā pa Vecrīgu guvām izpratni, kā organizēta vara Latvijā, kādi uzdevumi ir valsts iestādēm, redzējām svarīgākās valsts iestāžu ēkas, no gides stāstiem uzzinājām arhitektūras un vēstures pieminekļu nozīmi, iepazīnām Valsts prezidenta, Saeimas, Tiesu varas u.c. institūcijas. Latvijas Nacionālajā bibliotēkā uzzinājām informāciju par LNB vēsturi, iespējām izmantot bibliotēkas krājumus, izspēlējām Latvijas simtgadei veltītu orientēšanās spēli, patstāvīgi iepazīstot bibliotēkas krājumus. Mūsu iespādi:

"Ekskursijas laikā man patika pats brauciens, bet visinteresantākā bija „Gaismas pils” jeb Latvijas Nacionālā bibliotēka, kur gide mums pastāstīja noderīgas lietas, kā arī bija jauka komandu / grupu orientēšanās spēle." (Rinalds)

"Ekskursija pa Vecrīgu bija interesanta. Otro reizi jau esmu bijis „Gaismas pilī” . Orientēšanās uzdevumā vairāk varēja iepazīties ar grupas biedriem. Gribētu vēl aktivitātes, kurās var būt kopā ar grupu." (Ģirts)

"Ekskursija bija aizraujoša, es sapratu, ka „Gaismas pils” ir ne tikai liela, skaista bibliotēka, bet tas ir mākslas darbs, kurā iekšā ir Latvijas un citu valstu kultūra, vēsture, kur viss ir saistīts ar mūsu dzimteni Latviju – no grīdas zīmējumiem līdz zīmju krāsām. Tā ir vieta, kuru es neaizmirsīšu, jo tā ir zināšanu vieta, un zināšanas vēl noderēs!" (Ritvars)

"Ļoti patika pastaiga pa Vecrīgas ielām, kur mums parādīja vēsturiskās ēkas un pastāstīja par šo ēku nozīmi senāk un mūsdienās. Latvijas Nacionālajā bibliotēkā uzzinājām par bibliotēku un tās rašanos. Pēc bibliotēkas apskates spēlējām intelektuālu spēli par Latvijas Nacionālo bibliotēku un tās priekšmetiem. Ļoti interesanti bija izzināt visu par Latvijas Nacionālo bibliotēku, izstaigāt ēku un izbaudīt skatu uz Vecrīgu no bibliotēkas augšējiem stāviem." (Dina)

Ja jautātu, kas visspilgtāk palicis atmiņā? Tautas grāmatu plaukts, kurā ir vairāki desmiti tūkstošu grāmatu piecu stāvu augstumā, mazākā rutiņas lieluma (5x5 mm) grāmata, kurā ir Tēvreize sešās dažādās valodās, priestera F.Trasuna piemiņas plāksne uz kādas no Vecrīgas baznīcu sienas kā atgādinājums par mūsu Rēzekni – visu nav iespējams uzskaitīt.

Paldies „Latvijas skolas somai” par iespēju būt, redzēt, izdzīvot un piedzīvot!

Pēc Rēzeknes tehnikuma mājaslapas materiāliem

2.teksts

Cilvēki man bieži jautā, kur es dzīvoju. Un tad es viņiem stāstu: „Iedomājies, ka tu izej no mūsu skolas un dodies uz sporta namu. Netālu no sporta nama ir luksofors, bet aptuveni simt metrus no tā ir zaļa māja – tur es dzīvoju.” Pēc šī stāstījuma es parasti iedomājos savu māju, un manī ieplūst neparasti silta sajūta. Manas mājas man asociējas ar ģimeni un vietu, kur mēs dzīvojam.

Mājas ir vieta, kur es varu atpūsties no ikdienas kņadas, tā ir vieta, par kuru iedomājoties sirdī ielīst siltā māju izjūta. Tā ir vieta, kur gribas atgriezties, šeit pulcējas mani mīļie cilvēki – mana ģimene. Ģimene ir galvenie manas mājas iemītnieki. Es mīlu savu ģimeni un uzskatu, ka tieši šo cilvēku dēļ man mājas šķiet tik siltas. Tieši vecāki, brālis un māsa ir tie, kuru dēļ gribas atgriezties no visjaukākajiem ceļojumiem.

Dzīvojot mājās, man ir radies tik spēcīgs pieradums, ka, nakšņojot citur, es ilgi nespēju iemigt un domāju par dzīvi. Protams, dzīve uzliek arī dažādus noteikumus, pienākumus un atbildību, taču tajā pašā laikā arī disciplinē. Ja dzīvē nebūtu nekādu noteikumu un pienākumu, tad cilvēki būtu bezatbildīgi slinķi. Arī būšana kādas mājas iedzīvotājiem uzliek savus pienākumus, liek būt atbildīgam par tiem, ar kuriem kopā tu dzīvo vienā mājā.

No mācību līdzekļa skolām (Latviešu valodas aģentūra)

3.teksts

Katram cilvēkam ir savas domas, savi uzskati. Mēs visi esam personības, un mums ir tiesības domāt atšķirīgi, neviens nedrīkst mūs par to nosodīt. Dzīvē bieži rodas situācijas, kad jāstāv izvēles priekšā starp šķiet tik vienkāršiem vārdiem „jā” un „nē”. Ir daudz lietu, kurām dzīvē saku „jā”, piemēram, dzīves baudīšanai, taču esmu kategoriski noskaņots pret nodevību un pret to, ka cilvēki padodas, necīnās līdz galam.

Dzīves baudīšana daudziem jauniešiem saistās ar alkohola lietošanu, naktsklubu apmeklēšanu, taču es to formulēju citādi. Man dzīves baudīšana saistās ar lietderīgu laika pavadīšanu, spēju saskatīt šajā pasaulē vēl nesaskatīto, atklāt vēl neatklāto. Daļēji varu sevi asociēt ar Sprīdīti no A. Brigaderes pasaku lugas „Sprīdītis”. Arī viņš vēlējās atrast ko nezināmu, nesaskatāmu, nesaprotamu. Atšķirībā no manis, viņš lugas beigās saprata, ka tas brīnišķīgais un neatvairāmais nav tālu jāmeklē, tas ir tepat tuvumā. Es līdz šai atziņai vēl neesmu nonācis, es vēl meklēju.....Daudz piedzīvojumu, interesanti notikumi ir tas pēc kā alkstu, jo tikai tā varu izbaudīt dzīvi visā tās krāšņumā. Taču ir lietas, kuras dzīvē nekad nedarīšu un nemēģināšu darīt. Tā, piemēram, ir nodevība.

Nodevība ir skārusi ļoti daudzus cilvēkus visos laikos. Manuprāt, tā ir vissāpīgākā sajūta pasaulē, tādēļ es kategoriski saku „nekad nodevībai”. Šobrīd nodevību redzu visur: ģimenēs, mīlestībā, politikā. Es bieži sev uzdošu jautājumus: „Kādēļ cilvēki nodod vienu otru? Vai no tā viņiem kļūst vieglāk?” manuprāt, nodot un piekrāpt otru ir viegli. Taču, ja sabiedrībā, kurā es dzīvoju, visapkārt valda nodevība un meli, tad rodas sajūta, ka varu melot, nepildīt solījumus, pienākumus. Manuprāt, tas ir sākums nodevībai, kad nav pienākuma izjūtas ne pret sabiedrību, ne pret ģimeni, valsti. Mūsdienās pastāv uzskats, ka nodevība un krāpšana ir parasta uzvedības un attieksmes norma sabiedrībā. Bet kur gan ir cieņa pret otru? Kādēļ līdzināties kādam? Kādēļ ļauties bara instinktam? Ja cilvēki sapratīs, ka uz tevi var paļauties, tu sabiedrībā būsi gaidīts, cienīts, bet nez kāpēc šī cieņa svarīga tikai dažiem. Tieši tādēļ es nekad nenododu otru un turu savu vārdu.

Mūsdienās ļoti liela problēma ir pašnāvības. Cilvēki pieliek sev roku, ja ir zaudējuši pēdējo cerību. Bieži vien nonāku situācijās, kad ir spēku izsīkums, bet esmu sev nosolījis nekad nepadoties. Man dzīvē tagad ir ļoti grūts posms, tādēļ gribasspēks man palīdz cīnīties ar veselības un pārējām dzīves problēmām. Tieši latviešu izcilā rakstnieka R. Blaumaņa novelē „Nāves ēnā” saskatīju daudzu varoņu cīņas sparū, vēlmi dzīvot, neskatoties uz radušos draudīgo 26 situāciju uz ledus gabala. Man arī ir sava metode, kā tikt galā ar savām problēmām. Es ņemu papīra lapu un rakstu dzeju, ņēmu ģitāru un tajā brīdī izspēlēju visu, kas ir uz sirds. Rodas dziesmas, kuras spēlēju tikai sev. Tas ir man spēka avots, kas neļauj padoties.

Bieži esam izvēles priekšā starp jā un nē, bet lēmums ir jāpieņem, par to mūs nedrīkst nosodīt, lai gan vienmēr atradīsies kāds, kas to labprāt darīs, bet mēs nedrīkstam padoties. Cīnītājiem pieder pasaule!

Autors Rēzeknes tehnikuma audzēknis

Grupa Nr.1

1. uzdevums

Nosakiet tekstiem veidu, pamatojiet:

1.teksts

Veids:

2.teksts

Veids:

3.teksts

Veids:

2.uzdevums

Uzrakstiet 1.teksta plāna punktus, ievērojot teksta daļas:

ievads –

galvenā daļa – 1.

2.

3.

nobeigums -

Grupa Nr.2

1. uzdevums

Nosakiet tekstiem veidu, pamatojiet:

1.teksts

Veids:

2.teksts

Veids:

3.teksts

Veids:

2.uzdevums

Uzrakstiet 2.teksta plāna punktus, ievērojot teksta daļas:

ievads –

galvenā daļa – 1.

2.

3.

nobeigums -

Grupa Nr.3

1. uzdevums

Nosakiet tekstiem veidu, pamatojiet:

1.teksts

Veids:

2.teksts

Veids:

3.teksts

Veids:

2.uzdevums

Uzrakstiet 3.teksta plāna punktus, ievērojot teksta daļas:

ievads –

galvenā daļa – 1.

2.

3.

nobeigums -

Grupa Nr.4

1.uzdevums

Nosakiet tekstiem veidu, pamatojiet:

1.teksts

Veids:

2.teksts

Veids:

3.teksts

Veids:

2.uzdevums

Uzrakstiet katram tekstam tēmu!

1.teksts -

2.teksts -

3.teksts -

Grupa Nr.5

1. uzdevums

Nosakiet tekstiem veidu, pamatojiet:

1.teksts

Veids:

2.teksts

Veids:

3.teksts

Veids:

2.uzdevums

Uzrakstiet tekstiem tematus / virsrakstus:

1.teksts -

2.teksts -

3.teksts -

Grupu kopdarbs

- Uzrakstiet tekstu, ievērojot nosacījumus!
- Izvēlieties no grupas vienu, kurš pratīs izteiksmīgi nolasīt!

1. Uzrakstiet kāda grupas biedra aprakstu 10 teikumos, neminot viņa/viņas vārdu!
2. Aprakstiet aprakstu „Skolotājs paraugs”, neminot viņa vārdu!
3. Uzrakstiet vēstījumu, turpinot tekstu.
Tas bija šogad... Vai atceries?
4. Uzraksti vēstījumu, turpinot doto tekstu.
Reiz dzīvoja dators. Viņam bija ļoti grūts liktenis. Reiz...
5. Izvēlies vienu no sakāmvārdiem! Uzraksti savas pārdomas par to!
  - a. Lēnāk brauksi, tālāk tiks.
  - b. Ābols no ābeles tālu nekrīt.
  - c. Kas otram bedri rok, pats tajā iekrīt.

